

Nro. 7.

**A' FELS. CSÁSZÁR; ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Januarius 22-dik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Néhány napoktól fogva legényessen viseli magát a' téli idő, kivált olyankor, midőn a' nap a' ködből ki bújhatik, az ég kárpitját megvilágosíthattya, a' fagyot fel olvaszthattya, vagy a' midőn az allszél egynéhány óráig fujhat. Illyenkor mindenkor kemény idő következik, éjzaka a' fel olvadt víz mindenkor meg fagy, és megfuttattya az embert az utzákon. — A' Leopold és belső város közt folyó Duna ága olly erőssen bé fagyott, hogy akármelley terhes szekeret el bír a' maga hátán, és ha ez a' hideg idő tartós lesz, mint néhány esztendőkkel ennekelőtte, fenekig be fog fagyni a' Duna vize, melly után a' jövő Februarius vagy Mártzius hólnapokban, bi-

zonyossan nagy árvizek következnek, és bé fogják a' Leopold városi útzakat lepni.

A' szükség, a' drágaság, és kéntelenség sok új talalmányokat szültek már e' világra. Miólta az Indiai termékek, nevezetessen a' kaffé, a' nádméz, az indigo, a' China, és több nevezetesebb orvosló szerek a' tengeri hadakozás miatt megsűkültek és meg dragúltak, azolta sok honnyi terméseket találtak fel az emberek olyakat, melyek által amazokat ki lehet pótolni. Két vagy három versben is említettem a' Magyar Kurirban, hogy Csehországban a' juharfa levéből igen jó szyrupot és nádmézet készitnek a' Hertzeg Auersperg Károly uradalmában, és hogy ezen végből nagyon is szaporitják a' juharfát. Ennek első feltalálóját, azon uradalomnak erdő mesterét *Böhringer Károlyt* Felséges Urunk, a' ki a' hasznos mesterségeket és talalmányokat jutalom nélkül hagyni nem szokta, a' nagy arany medallióval, az az, emlékeztető pénzel, az ahoz való pántlikával együtt meg tisztelni, 's egyszersmind azt is kegyelmessen rendelni méltóztatott, hogy Hertzeg *Auersperg Károlynak*, a' ki a' maga erdőtisztjeit ezen köz hasznú dologra serkengette és segítette, Eő Felségének kegyelmes jó tettése jelentessék ki, 's adattassék tudtára, hogy ha a' nevezett Hertzeg a' juharfa levéből való tzu-kornak készítésére tulajdon fabrikát fog fel állítani, Eő Cs. Kir. Felsége ezen munkát lehetőképpen segiteni fogja.

Magyar Ország.

A' Pesti Kir. Universitásnak egyik érdemes tagjának Philosophiae Doctornak, és a' Diploma-

ticának, 's Heraldicának közönséges Tanitojának, *Schwartner Márton* Urnak, azon érdemeire való tekintetből, mellyeket a' Magyar Ország Statisticájának helyes ki dolgozásában, és a' külföldi Tudosok e' nyomban való hibás értelmeknek megtáfolásában gyűjtött vala, maga kegyelmes jó tettését a' Fels. Magyar Kir. Helytartó Tanáts által kinyilatkoztatni, és eddig vólt fizetését 400 forintokkal meg szaporittatni méltóztatott Fels. Urunk.

A' Nagy Váradi Kir. Akademiában a' Pragmatica és Universalis Historiát tanító szék megüresülvén, annak meg nyeresére rendeltetett Concursus, a' Pesti Kir. Universitátsnál, e' most folyó esztendőnek Augustus 28-ik napján fog tartattatni.

A' Pesti Kir. Fő Oskola nevedezésének, és naponként terjedő viragzásának tsalhatatlan tanubizonysága az abban tanuló ifjúságnak száma; ez által szoktak elhiresedni a' külföldi Universitások is. Ugyan is a' Pesti Kir. Fő Oskolában, a' múlt 1810-ik esztendőben, a' vallástudományát 59; a' törvényes tudományokat 127; az Orvosi tudományokat, a' Chirurgiát, és Pharmaciát 140; a' Philosophiat és Practica Geometriát 208, összeséggel 534 ifjak tanúlták. — Azon esztendőben Doctorságra emeltettek a' vallásról való tudományban *négyen*; a' törvényben *hármán*; az orvosi tudományban *hármán*; a' Patikariusságban *tizenhármán*; a' Chirurgiában *27-en*. Szem orvosokká *öten* lettek; szülést segítő mesterekké *24-en*; bábakká *13-an*; barom orvosokká *23-an*; Philosophiae Doctorokká *14-en*; földmérőkké *ket-*

ten; öszveséggel 131-en nyertek a' tudományokban grádust.

Pruszsiai Birodalom.

A' Königsbergi és Mémeli kikötőhelyekben 210 Anglus kereskedő hajók vannak, mellyek között 61 üresen áll, a' többin, úgymint 150 hajón találtatott portékák egyre másra számlálván, 250000 frankra betsültetnek, mellyek mind-össze 30 milliom frankra mennek. A' Colbergben, Stettinben, és Swienemundeben lévő Anglus kereskedő hajokon lévő portékákat is könnyen annyira lehet betsülni; következésképen 60 milliom áru colonialis jóságokat küldöttek Pruszsziának a' Brittusok, mellyek ennek kikötőhelyeiben mind confiscáltattak. Ezen kívül 10 milliomot érő Angliai fakricatumok, az az, kézmivek találtattak Pruszsziában, és ezek mind meg fognak égettetni. — Olly vigyázatlanok és gondatlanok vóltak az Anglus kereskedők, hogy ők tsak a' tengeri szelektől és zsakmányozó hajoktól örözték hajóikat, a' confiscatiótól pedig épen nem. Sok Helvétziai, Hanseatika városbéli, Königsbergi, Acheni, és Lyoni kereskedők, a' megtiltott portékákkal való speculatziójok által minden vagyonukat kotzkára vetették.

A' meg bődögült Pruszsiai Királynének vég-ső akarata szerént, annak hideg tetemei azon kriptába tétettettek le, mellyet kedves férje, a' most uralkodó Felséges Király III. Fridrik Wilhelm a' Charlottenburgi Kir. kertben a' meg holt emlékezetének örökké leendő meg maradása végett, a' leg tudósabb képfaragok által készitetett a' múlt nyáron. — Ennek a' meg bődögült fejede-

lem aszszonynak holt teste, melly Strelitzből Berlinbe lett vitetésétől fogva az oda való Reformatum fő templomnak egyik segrestyéjében volt letéve, a' múlt December 23-ik napján, reggeli 9 órakor a' Király parantsolattya szerént a' Charlottenburgi Kir. kertben épitetett kriptába vitetett, a' Kir. testörző sereg egy osztályától kísértetvén, és minekutánna abba letétetett, és mind a' kriptá, mind az em ékeztető oszlop bezáratott vóina, maga a' Király idősebb gyermekeivel, az oda gyült kavaliérokkal, és a' meghólt Királynénak udvari dámaival egyetemben, dél előtt 11 órakor Charlottenburgba menvén azon kriptahelybe mentek, a' hol az oda gyült fő embereknek és aszszonyságoknak jelenlétebben, a' megbóldogúlt Királynénak gyontató papja *Ribbek* Prépost úr igen szép halotti óratiót mondott, mellynek végződése után mindnyájan a' Charlottenburgi Kir. Kastélyba mentek bé. Azon kertbe való menetel dél után három óraig mindennek meg engedtetett, a' monumentum is nyitva tartatott, de a' kriptá bé záratott. A' kertbe ugyan bé menni mindennek szabad, hanem mikor a' Király maga ott van, más rendelések tétetődnek; a' Kriptá az Eő Felsége különös engedelme nélkül soha sem fog felnyittatni.

Nagy Britannia.

Az Angliai Publicumnak figyelmetessége három kiváltképen való tárgyakra van most függesztve; ugymint és leg inkább a' Király betegségére, a' Státus dolgainak jelenvaló folytatására, és a' Portugalia 's Spanyol Országban való háborúnak kimenetelére. Mivel a' Király betegsége napról

napra öregbedik, magoknak a' ministereknek sints már meggyógyulásához reménységek, de még sem akarják a' kórmányt kezekből kibotsátani, Doktor *Willisnek* kétséges értelmű feleletéből azt lehetet ki hozni, hogy a' Király vagy épen sohasem, vagy igen későre álhat lábra. — Hollandiába, mitsoda úton módon nem tudatik, azt írták Londonból, hogy az antiministerialis része a' Parlamentumnak, a' melly e' világ tsendességét, és az emberi nemzet boldogságát kívánja és munkalodja, a' vért szomjuzó részen diadalmat vévén, a' kórmányt a' Wallisi Hertzeg kezébe adta, kőről közönségesen olly reménységben vannak, hogy ő néhai Fox ministernek principiumait követi, 's e' világnak békességet fog szerezni. — Hogyha ez a' hir meg valóságosodik, e' bé állott 1811-ik esztendő igen nevezetes esztendő lesz e' világ krónikájában, 's örömmel fogná az emberi nemzet ezt felkiáltani: *CVM terris aeqVora ConCorDant*, az az: *Békességben élnek a' föld és a' tengerek egymással.*

Svédzia Ország.

A' Svédziai Királyi hadi Tudományoknak Akadémiája a' múlt Decemb. 14-ik napján közönséges gyűllést tartván, abban a' Korona Hertzeg is meg jelent, és azon Akadémiának első tagjává választatott. Ezen alkalmatossággal annak Előülője L. Báró *Adlerkreutz* igen szép és gyökeres orátiót mondott Eő Kir. Hertzegségéhez.

Igen fontos dolog az a' száraz Európára nézve, hogy a' Svédziai Kormányzék is hadat indított Nagy Britannia ellen, és mind Angliának, mind az északi Európai Hatalmasságok alkotmá-

nyában változást fog szülni. Ezen hadindítás miatt egyetlen egy bátorságos pontya sem marad Angliának a' Balticum tengerben, mellyenn bátorságossan megmaradhatna, és ha erőszakkal igyekszik azon magának utat tsinálni, mind a' három északi Hatalmasságot, úgymint Dania 's Svétzia Országokat, és az Orosz hatalmas birodalmat maga ellen fel gyerjeszti, mellyek költsönös erővel ellene állanak. — Minden esetre fontos történeteket várhatunk Európának azon részéből, mellyek a' jövő tavaszon ki fogják magokat mutatni.

A' mostani Gottorp Grófnak (*Gustáv Adolf* Svéciai Ex-Királynak) vólt titoknokja azt a' másokkal való levelezést, mellyet ez a' szerentsétlen fejedelem titkon tartott, Stockholmban ki adta.

Olasz Ország.

A' múlt Decemb. 25-ik napján, éjfélt után két órakor, valamint Majlandban, Veronában, Genuában, úgy Pármában is kemény földindulás vólt, mellyet nagy villamlás és menydörges előzött vala meg. Ez a' földindulás napkeletről napnyúgot felé ment, és a' föld rengése egy minutumig tartott. Sok emberek, a' kik a' Karátsonyesteli miséről hazafelé mentek, a' földre le dültek, Párma városában számos házak meg kárositattak, és a' Genuai útzában, minden házaknak kéményei le dültek.

Egy hitelt érdemlő személy, a' ki a' múlt Decemberben Máltából Velentzébe vissza tért, az oda való, t. i. a' Máltai dolgoknak folyását ekként rajzolta le: „Minden magazinumok tömve vannak Anglus portékákkal, mellyeknek semmi

keletek nintsen, sok kereskedők hazájokba vissza mennek, átkozzák a' háborút, és azoknak az Európai kikötőhelyeknek lakosait, a' kik őket magok kikötőhelyeikbe bé bortsátani nem akarják. — A' Londonban és Máltai szigetben bankerotirozott kereskedők miatt semmi hitelek nints a' több Anglus kereskedőknek. — Decemb. 19 ik napján még Máltában tudva nem vólt, hogy Svéczia Ország is hadat izent Angliának, és hogy a' száraz Európában minden Anglus portékák és manufakturák a' Vulkánus óltarára rakattak. — A' Portugalliai, és Spanyol Országi Insurgenseknek semmi jót nem igirnek. — A' Máltai szigeten mindentéle eleség igen draga, minden kereskedés félbeszakadt, és ritkán lehet a' tengereken kereskedő hajókat látni.

A' Róma városi rendkívül való Consulta meghatározta, hogy a' Capitularis, és a' papi Rendekhez tartozó templomokon kívül, 135 templomok hagyattassanak meg a' közönséges isteni tiszteletnek végbe vitelére. Kiváltképen olly templomok hagyattattak meg, mellyek régiségekre, remekmunkáikra, és epületjeiknek szépségekre nézve más templomokat felülhaladnak. — Ezek közzül 59 meg újítatik. — Azt is meghatározta a' fellyebb említett Consulta, hogy a' Római Catacombakra, az az, azokra a' föld alatt való tágas és mesterségesen épült tornáztokra, mellyekben a' regi nevezetes emberek temetkeztek, szorgalmatos gondot viseljenek. — A' Siketné máknak nevelő házok a' Sz Onufrio klastromába tétetik által, ama hires Olasz Országi Versiónak *Torquato-Tassonak* is, kinek hanwai abban nyugosznak, abban fog emlekeztető oszlop emel-

tetni. — A' Frantzia Császár végzése szerint egy első rendbéli Lyceum és két Collegium fognak Rómában lenni. — A' del popolo nevű kapu előtt egy árnyékos sétáló hely készítettik. A' Római fő polgármester mellé három orvosok rendeltettek annak megvizsgálására, miként kellyen Róma városában, 's annak környékében a' levegőt megtisztítani.

Az a' föld indulás, melly a' múlt December 25-ik napján éjfélt után egy és két óra közt Livornóban és Majlandban is vólt, Velentzében, Mantuában, Bergamóban, Reggióban, Cremonában, sőt az egész felső Olaszországban tapasztaltatott, meg pedig nagy mértékben.

Napolyból Decemb. 22-ik napján. A' mi Felséges Királyunk *Joakim Napoleon* nem régiben meg látogatta azt az új dolgozó házat, mellyben minden henyélő emberek munkát találnak, 's élelmekre valót kereshetnek, és a' mellyben már is szép vászon, és gyapjúból való posztó készítettik, mellyenn maga a' Király is nagyon örült, és a' munkások közt sok pénzt ki osztatott. — Ebbe a' munkáló házba, a' többi közt, az úgy nevezett Napolyi Lazaroniknak gyermekeik is felvétettek, és szorgalmatosan gyakoroltatnak a' kézimunkákban, 's annál fogva a' henyéléstől, mellyben szüleik ennekelőtte éltek, el szoktattatnak. Tiz, tizenkét esztendővel ennekelőtte, magában Nápoly városában 30 ezernél többen találtattak ilyen *Lazaronik*, a' kik vagy kóldulásal, vagy lopással keresték kenyereket, és a' zenebonáskodók közt, mindenkor ők vóltak az elsők; de most hírek sintsen azon országban, mindennek, a' kinek ép keze laba van, elég munkát találhat.

A' múlt Karátsony első napján, a' sok száz esztendőttől fogva fenn álló szokás szerént, a' Nápoly városi municipalitás, avagy polgári Előjárók deputatusaik által a' Királynak ajándékot küldöttek, melly mindenféle szárnyas állatokból, gyümöltsből, virágokból, és finom kerti veteményekből állott, ezt az ajándékot igen szivessen vette a' Király, mint alattavalóinak eránta való szereteteknek jelét.

A' Nápoly Országi szökött katonákra, vagy azokra a' Conscriptusokra nézve, a' kik a' katonáélettől idegenkedvén, vagy hazájokból elszöktek, vagy abban imitt amott lappanganak, úgy szintén a' hamis verbunkosok ellen kemény rendelések tétettek. Azok a' lakosok, a' kik, a' törvénynek nem engedelmeskedő Conscriptusokat szállásra bé fogadják, fél, sőt két esztendei tömlöztre is büntetődnek; azok a' hadi tisztek, a' kik a' szökött katonáktól és conscriptusoktól magokat pénzel megvesztegettetni engedik, két esztendeig lántzon lesznek; azok a' Chirurgusok és Orvosok, a' kik hamis tanúbizonyság levelet adnak, mint tsalárd emberek akként fognak megbüntettetni; a' kik az ellenségnek szolgálatjára verbuálnak, halálra íteltetnek; a' kik idegen Fejedelemnek verbuálnak, mind ők, mind azok, a' kik magokat verbuáltatni engedik, tiz esztendeig való vasviselésre szententziáztatnak.

Török Birodalom.

Szyriának nevezetes városából Aleppóból ezeket irják: Damaskusban nagyon féltek a' Vechabitáknak oda való bé ütésektől. Az oda való Basa, a' múlt Julius 19-ik napján számos hadi

néppel onnan kiköltözvén velek megütközni akart, de nem azért, hogy az ellenségnek ártson, hanem hogy a' maga fel tett szándékát el érhesse. Előre tudta ő azt, hogy ő a' Fényes Porta előtt el árúztatott legyen, azon okból, hogy a' Karavánát Mekkába vezetni nem akarta, azon egész idő alatt, mellyben ő Damaskusi helytartó Basa volt. — Mivel 800 Arabsok Damaskustól nem messze a' Mezeribi kastélyt megtámadták, legkedvezőbb alkalmatosságnak tartotta azt a' Damaskusi Basa a' Wechabitákkal való egygyesülésre, annál inkább, mivel a' Fényes Porta már akkor az Acrei Basának adta a' Damaskusi helytartóságot, nemcsak, hanem számos hadi néppel azon város kapui előtt meg is jelent. — Erről tudósítatván a' Damaskusi Basa, és arról is, hogy a' Fényes Porta az ő meg sinoroztatására a' parantsolatot már ki adta, kintsének egy részével elébb állott, és a' mint gyanítani lehet, a' Wechabitákhoz ment által.

A' Hamburgi Correspondens következő módon adja elő a' Török Birodalomnak jelenvaló környűlállásit: Immár négy esztendeje, hogy az a' háború tart, mellyet 15 esztendőig tartott békesség után a' Török Birodalom földjén folytatnak az Oroszok. Annak a' had izenetnek, mellyet 1807-ik esztendőben, Januarius 5-ik napján küldött a' Fényes Porta *I. Sándor* Orosz Császár ellen, semmi kedvező következése nintsen, Chozim, Bender és több Török végheli erősségek az Oroszoknak hatalmokba estek, 's azután Móldvát és Oláh Országot is el foglalták. — Az 1807-ik esztendőben, Augustus 24-ik napján szerzett megegyezés békességet nem szült, hanem csak

másfél esztendői fegyverszünést szerzett, mellyet 1809-ik esztendőnek Mártzius hólnapjában ismét, és sokkal tüzesebb háború követett. Azon esztendőben, Május 10-ik napján, az Ismaili erősség, minden ellentállás nélkül fel nyitotta kapuit a' győzedelmes Orosz seregeknek, azon vérontásnak megengesztelésére, mellyet Generál *Suwarow* 20 esztendőekkel annakelőtte azon erősség ostromlásakor kiontott, a' melly alkalmatossággal 36000 ember vesztette el az életét. A' múlt 18 esztendőben, Május 10-ik napján Generál Gróf *Kamensky* Bazardschik várát reárohanással elfoglalta, és 10000 Törököt küldött a' más világra; 20 nappal azután, Silistria, Bulgáriának nevezetes és erős vára is fel adta magát, a' múlt Juniushoz 23 és 24-ik napjai is igen véresek voltak; az Orosz Armadiának fő Vézere Gróf *Kamensky* a' Török nagy Vézert Siumlai erős tábor helyén megtámadta, de két nap alatt a' maga feltett tzeljét el nem érvén, a' Duna mellett fekvő Rudsuki erősség ellen fordította hadi erejét, Augustus 3-ik napján ostromlotta is, de mingyárt akkor meg nem hódoltathatta, hanem minekutánna azt a' 40000 főből álló Török hadi sereget, mellyet *Muchtar Basa* azon erősségnek ostrom alól leendő feloldoztatása végett oda vitt vala, a' múlt September 7-ik napján nagyon megverte, és széllyel üzte volna, mind a' *Rutsuki*, mind a' *Sistowi* és *Giurgewoi* erősségek meghódoltak. Azon idő pontban más apróbb Török várakat is megvettek a' Generál *Sasz* kormányára bizott Orosz seregek. — Rutsuktól Nikopolis ellen ment Generalissimus *Kamensky*, és October 26-ik napján oda érkezvén, a' következő napon

az is capitulált, mellyben 60 érczből öntött ágyút, és sok tábori eszközöket és eleseget nyertek a' győzedelmes Orosz hadi seregek. — Most már balra a' *Várnai*, jobbra a' *Widdini* erősségek a' Törököknek védelmező helyek és bástyák. — Mivel a' Török nagy Vezér a' fél szemű *Jussuf Basa* a' Sumlai erős táborhelyből ki menni nem mérészel, és a' másként bátor szívű Muzulmanok is az Oroszok ellen való hadakozásokban szerentsétlenek lévén, el tsüggedtek a' múlt esztendőbéli háborúkat ostromló háborúnál egyébnek nevezni nem lehet.

A' harmadik Januariusi Hamburgi Zsurnálban, a' Törökök és a' Wechabiták közt való mérges háborúról illy jegyzés találtatik: „Az alatt, *úgy mond*, hogy Európa minden vallásbéli háborútól meg szabadult, mellynek ennekelőtte sok ezer emberek lettek áldozatjaivá, Asiának egy részében egy vallásbeii háború ütötte ki magát, melly mind a' Mahomet vallására, mind a' Török Birodalomra nézve igen veszedelmes lehet jövődőben. — A' Fényes Porta ugyan mindent elkövetett a' Wechabitáknak lenyomásokra nézve, de még eddig nem bódogúlhatott, sőt inkább, mennél tovább tart az Orosz és Török Birodalmak közt való háború, annál jobban szaporodnak ennek Asiai ellenségei, annál inkább nevedik azoknak hatalma. — Egy *Scott Waring* *Eduard* nevű tudós Anglus utazó, kinek a' Wechabitáknak közelebb való esméretekre alkalmazossága vala, következőképen festi le őket.

Übdool Wuhab, vagy *Wechab*, születésére nézve déli Arábiából való, a' múlt századnak elsőbb felében, a' Bassorai és Bagdádi híres ma-

hometanus Doktoroknak oskolájokban tanúlt, a' honnan hazajába vissza menván, az Arabsok közt refórmatornak adta ki magát, azt mondván, hogy egyetlen egy igaz és bölts Isten legyen, Mahomet propheta pedig semmi egyeb nem vólt, hanem értelmes és kegyes ember, és valamit követőinek az isteni sugallásokról beszélt, mind azok tsupa költemények vóltak. Az ő, tudniillik a' Mahomet Próféta tanítása örömmel bé vétetett, 's mihelyt látta, hogy követői számossan vannak, több Arabs nemzetségekkel rész szerént tsábitás által, rész szerént erőszakkal bé vétette azt. — Most tsak nem minden Arabsok az *Übdool Wuhab* tudományát vették bé, az ő régi hazájok fiának Mahomet Prófétának tekintete köztök alább szállott, és 20 esztendőktől fogva a' Törököknek rettentésekre vannak a' Wechabiták, a' kik meg nem elégedvén avval, hogy a' Mahomet próféta követőinek két szent városait *Meckát* és *Medinát* el foglalták, és az oda szarandokoskodó buzgó embereknek ott öszve gyült kintseiket el prédálták; már most a' Szent Földre és Sziriának egyéb tartományaiba is ki járnak portazásra, armádiájok száz, sőt száz-harmintz ezerre is reá megyen, mivel tevéken járnak, igen sebesen marsiroznak, fegyverek, hegyes törökből és lántsákból áll, nem régiben kezdetek flintákkal és apró ágyukkal hadakozni.

A' Konstantzinapolyi magános tudósítások azt tartják, hogy a' Fényes Porta a' Párisi Cs. és Kir. udvart kérte vólna meg, hogy a' közte, és a' Pétersburgi Csász. udvar közt válállya magára a' közbenjáróságot.

Elegyes Dolgok.

! A' Warsaui Hertzezség armádiája egynéhány

ezer emberrel meg fog öregbítettü, még pedig kevés költséggel, mivel a' fegyverben gyakorlott katonaságnak nagy része engedelemmel haza fog bótsáttatni, és mig vissza nem hivattatik, addig semmi zsoldja nem jár; a' recruták ellenben, a' fegyverben leendő gyakoroltatás végett regimentjeikhez menni kötelesek lesznek. -- Nem ré- giben egy Lengyel Országi nemes ember, kinek jószága, a' Warsaui Herczegségben, Lublin vá- rosa szomszedtságában fekszik, egy lóvásárra ment lóháton, a' honnan vissza térvén, útjában 50 darab aranyat erszényével együtt el vesztett. Eszre véven e' dolgot, a' vele vólt kedves pudli kutyájának int, hogy mennyen vissza, és keres- se fel el vesztett erszényét. A' pudli kutya enged ura parantsolatjának, vissza futott, és meg is találta a' pénzes erszényt, hanem útjában egy más nemes ember jágerjeivel, és vadász kutyai- val vadászatra menvén, a' pudlit megfogatta, a' penzes erszényt tölle el vette, és magát is ma- gához vitette. Azután kilentz hólnapok múlva ez az utólsóbb nemes ember egy szomszed hely- ségben tartatott lóvásárra készülvén, pénzes er- szényét 150 darab arannyal asztalára teszi, 's szobajából ki fordul, mellyet a' pudli megsaj- ditván, az erszényt szájjába veszi, elszökik, és régi urához vissza menvén a' pénzes erszényt néki által adja. Néhány nappal annakutánna ez a' két nemes ember másokkal együtt egy har- madiknál öszve menvén az egész dolgot előbe- széli, mellyet halván az, a' kinek a' pudli 150 aranyát el lopta, azokat az elsőbtől vissza ki- vánta; de nemtsak vissza nem nyerte, sőt tör- vényszék eleibe idéztetvén, azért, hogy más

pucliját útjában a' pénzes erszénnyel együtt el fogta, egynéhány száz arany fizetésre büntettetett.

A' Bádeni Nagy Herczegségnek anya városából Karlsruheból ezt írják: A' múlt Decemb. 13-ik napján egynéhány személy Wörth mellett a' Rénus vizén egy hajón által akarván menni, a' viz közepénn nagy szélvész támadt, a' két Wörthi hajósok a' viz hánykodó habjaival nem birván, a' hajó fel fordult, négy személy, úgy mint két házas ember, egy nőtelen legény, és egy hajadon, a' vízbe merültek, 's abban el temetettek; a' két hajósok, a' viz túlsó partyára nagy nehezen által úsztak, az ötödik személy pedig, tudniillik egy eleséggel kereskedő embernek a' felesége, azon kutyájának segítsége által, melly toló talyigájába bé vólt fogva, a' veszedelemből meg menekedett, melly azt a' toló talyigát, mellyhez az asszonya kapaszkodott, a' túlsó partra húzta.

Helvétziának St. Georgen nevű városában, St. Gallentől nem messze, egy özvegy asszony egy ide 's tova tébolygó elmejében meg háborodott embert, tsupán rajta való könyörületességéből házába fogadta, táplálta, sőt orvosoltatta is. Ez az örült ember a' múlt Decemb. 22-ik napjának estéjén a' maga buzgoságát el végezvén, maga jóltévőjét az özvegyet megtámadta, vele rútol bánt, végtére egy hét eszteadós fiatskáját megtadván, mind addig verte a' kezmeztzéhez, míg belőle a' lélek ki ment. — Veronában, a' múlt December 25-ik napján, reggel olly nagy földindulás vótt, a' millyenre senki sem emlékezhetik, 10 secundáig tartott, és északról délre ment. A' földindulást nagy levegőbéli tsikorgás előzte meg, sok házaknak kéményei ledüllöttek. — Villeneuveben, a' múlt December 21-ik napján, egy szép ifjú asszony, a' ki tsak hat hólnappal mént férjhez annakelőtte, és már teherbe is esett, töltött puskával jádzódván vigyázatlanságból magát agyon lötte.